

Resumé

I skolens daglige undervisning tilskrives nogle børn sociale roller som ”dygtige elever”, mens andre børn udfordrer disse rolledannelser. Definitionskampe om hvad det indebærer at blive en dygtig elev og hvilke elever, der opnår status som dygtige, er et problem for elever, lærere og uddannelsesforskere, fordi disse kampe skaber social ulighed i skolen.

Dette studie undersøger, hvordan roller som dygtige elever etableres og ændrer sig i løbet af folkeskolens fjerde, femte og sjette klassetrin. Studiet er forankret i sprogantropologisk teori om deltagelse og social identifikation.

Metodisk trækker projektet på tre års sprogligt etnografisk feltarbejde på mellemtrinnet i en københavnsk folkeskole. Studiet dokumenterer, hvordan rollen som dygtig elev kan blive selvforstærkende og udvikle sig til rollen som lærerens favorit. Det viser desuden, hvordan en elev kan gå fra at blive opfattet som en dygtig elev til at blive opfattet som en stille eller forstyrrende elev. Det sker som en konsekvens af, at en anden elev gradvist overtager rollen som klassens dygtigste elev. Sådanne relationer mellem to eller flere elevers rolledannelser udvikler sig i samspil med institutionelle forståelser af, hvad det vil sige at være en dygtig elev.

Dette studie har implikationer for uddannelse og forskning. Studiet viser, hvordan det at opnå rollen som dygtig elev kan få utilsigtede negative konsekvenser. Elever, der tilskrives roller som dygtige, risikerer at blive socialt sårbare i elevgruppen. De kan desuden blive pålagt et u hensigtsmæssigt ansvar for at hjælpe læreren med at drive undervisningen fremad og få deres læringsmuligheder reduceret.

Dette studie inspirerer lærere til at skabe bedre deltagelsesmuligheder for deres elever ved at blive bevidste om, hvordan definitionskampene om hvad det indebærer at blive set som en dygtig elev, udspiller sig på deres skole. En sådan bevidsthed kan klargøre, hvordan disse definitionskampe understøtter eller begrænser elevernes deltagelsesmuligheder.

Studiet peger på behovet for fremtidig forskning i, hvordan børns elevroller udvikler sig på tværs af skole og hjem i samspil med søskendes roller og institutionelle forståelser af, hvad det vil sige at være en dygtig elev. En sådan forskning kan skabe værdifuld indsigt i børns skolefaglige socialisering.